

ÁBEL A 21. SZÁZADBAN

– novellaíró pályázat középiskolásoknak –

A székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium és a farkaslaki Tamási Áron Közművelődési Egyesület novellaíró pályázatot hirdetett Tamási Áron születésének 120. évfordulója alkalmából a Kárpát-medencében magyarul tanuló középiskolás diákok számára. A novellaíró pályázat témája: *Ábel a 21. században*. A pályaműveket erdélyi és anyaországi írók, lapszerkesztők, magyartanárok bírálták el. Az eredményhirdetésre szeptember 20-án került sor a Tamási Áron-emlékünnepség keretében. A díjazottak listája így mutat:

I. díj (megosztva): Fazakas Lehel (16 éves, Sepsiszentgyörgy, Mikes Kelemen Elméleti Gimnázium, X. oszt.) és Larachi Noureddine (17 éves, a Pannon Oktatási Központ Dunaujvárosi Magángimnáziuma, XI. oszt.)

II. díj: Szigetvári Zsófia Petra (15 esztendő, Budapest, ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskola, IX. oszt.)

III. díj: Radnóti György Viktor (16 éves, Soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium IX. oszt.)

A díjakat a farkaslaki Tamási Áron Közművelődési Egyesület és a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium biztosította. A Székelyföld folyóirat vállalta, hogy megjelenteti a díjazott pályamunkákat. Alább ezek következnek. (Molnár Vilmos)

Fazakas Lehel

HAJNALI ALKONY

(de most komolyan: mi célra vagyunk a világon?)

Abban a nevezetes kétezer és tizenhetedik évben május huszonhatodikája nem mindenkinek volt különleges. A Nap már valamivel öt óra előtt felkelt, ahogyan ilyenkor illik. Lassan étellel telt meg a város. Kezdődött a józan robot. Az emberek arcán nyomot hagyott az egyre rövidülő éjszaka. Még a hajnali gyors kávék sem segítettek. A buszok kapaszkodósíjain fürtökben lógtak az emberek. Egyesek már nem is a szíjat, hanem a mellettük állót szorongatták. A parkolóknál több volt

a taxira várakozó, mint a taxi. Aki okosabb volt, már korábban felkelt, és gyalog indult el. Az utcákat rohanó emberek szelték át.

Egy non-stop üzlet ajtaján kilépve egy fiatalember próbálta felvenni a reggeli tempót. Kezében szorongatta reggelijét: két csokis kiflit. Az átjáróhoz érve pont zöldre váltott a lámpa. Nem kellett várnia. Szerencséjére. Roboghatott tovább, hogy aztán betérjen egy utcasarokon. Ez az utca jóval csendesebb volt. Mégis lassítania kellett. Egy öregember feküdt a járdán. A munkába siető szerencséesebbnek tartotta, ha átmegy az út túloldalára. Szidta magában azt az embert, aki a járdára kifeküdve lassította tempóját. Persze, ő nem jár munkába. Nem érti, ha valakinek reggel sietnie kell. Haragudott rá, iszonyodott tőle, gyűlölte. Vagy csak irigyelte? Nem volt elég ereje, hogy bevallja magának. Pedig igenis irigyelte azt, aki alhatott, aki békésen szundikalhatott. Akinek nem zavarta meg álmait a telefon ébresztője.

És semmi más sem zavarta meg az álmait. Az utcalakó vénember régen álmodott ilyen szépeket. A világ legsodálatosabb helyén volt: otthon. A Hargitán. Egy nagy fa odvában bújta kedvenc Nick Cartereit. Egyszerre kutyaugatásra lett figyelmes. Előbújt a rejtkehelyéről és körülnézett. Körben a hegyek és a fák mind az övé. Senki másé. De a táj, amelyet tekintete annyiszor birtokba vett, és amelynek szépségétől mindig elérzékenyült, most nem olyan volt, mint máskor. A borókabokrok, melyekkel annyiszor megküzdött, most nem harcra készen várták, hanem fonnyadozva siránkoztak. A szél nem játékosan szaladgált a fenyők közt, mint máskor, hanem vészjóslóan üvöltött. Ami régen üde, friss volt, komor lett, szürke. Hú négy lábú barátja is erre a változásra figyelmeztette. Az ég beborult. Az odvas fa sem volt már olyan, mint nemrég, amikor bemászott. Sőt, egyáltalán nem volt. Eltűnt. És a fák egyenként dőltek ki. Talán az egyik vastök robbant fel? Nem, az magától nem történhetett meg. A földből most mégis óriási betontömbök emelkedtek ki.

A szemei kipattantak. Felült. Az álmkép azonban makacsul vele tartott: a betontömbök, a blokkerdő, a drótágak, az aszfaltösvények, a szürkeség. Előrébb kúszott a szegélykő peremére, hogy végtagjait kiegyenesítse. Szakadt füsskabátját szorosabbra fogta. Nem érezte, hogy közeledne a nyár. A levegő nyirkos volt és hideg. A bal zsebébe nyúlt. Mélyre süllyedt a keze. Ujjai sikertelenül kutattak, s amit kitapintottak, az csak a ráncos bőr volt. Szinte már a csontot markolták. Homloka elsötétedett. Nincs meg. Pedig most szívesen

rágyújtott volna. Körülnézett a piszkos járdán, ahol az éjszakát töltötte. Néhány sörösdoboz, feltehetően üresek, csipszeszacskók, cukorkáspapírok, egy megszáradt köpet, tömérdek rágógumi és csikkek mindeütt. Egyik sem az övé. Aztán a jobb zsebét is megtapogatta. Az arca kisimult. A pénze megvan.

Kutyája még mozdulatlanul feküdt mellette. Nem csodálta. Már jó néhány napja az utcákon éltek, éjjelente a hideg miatt nehezen aludtak el. Ha most egy naposabb helyre húzódik, a kutya felébred. Legalább ő aludjon. Inkább a kabátját szorította jobban magához.

Egyedül volt. De ez nem zavarta őt. Száztizenkét esztendejének nagy részét egyedül töltötte. Száztizenkettő vagy száztizenhárom? Ő sem tudta pontosan. Hetven után már nem számolja úgy az ember. Hogy a hegyi levegő miatt nyúlt-e ilyen hosszúra az élete, vagy valójában a nevének köszönheti a bibliai kort, annak csak Krisztus a megmondhatója. De mióta elhagyta a Hargitát, sokat nem imádkozott, úgyhogy a Jóistent nem zavarhatta ezzel a kérdéssel. Különb is lettek volna ennél fontosabb kérdései. Például az a régi. Az tegnap is eszébe jutott. És álmatlan éjszakáin mindig. Aludni pedig sohasem aludt sokat. Csak épp annyit, amennyit kellett. És az, hogy dél felé ébredjen meg, mint akkor ott, a Hargitán, egy üres pálinkásüveg mellett, évek óta nem történt meg vele.

Az igazat megvallva az új élete sem volt rosszabb a réginél. Csak az a kérdés. Amiatt volt boldogtalan. A régi válasz mintha már nem lenne jó. A világ megváltozott. Az emberek megváltoztak. Csak ő nem. Ő megmaradt tréfálkozó gyereknek – bár az emberek nem értik a tréfáit –, bátor kojotnak – bár magányát nem tisztelik –, húséges pásztornak – bár egyre kevesebb dolgot látott, amire vigyázni érdemes. Megmaradt Ábelnek. Kérdezőnek.

Vajon mi célra vagyunk ezen a világon? Biztosan nem azért, hogy valahol otthon legyünk benne. Ebben az új világban már mindenhol könnyen otthonra lel az ember. A világ bármely pontjára menjen, két perc alatt otthonra talál. Ez lenne a cél? Akkor az ő életének mi lehet a célja? Hiszen neki nincs otthona.

Csak ült ott a hideg szegélykövön, hasztalan. Annak ellenére, hogy körbejárta a világot, tudatlannak érezte magát. Eszének éles pengéjét, mely egykor vágott, mint a beretva, most tompának, kicsorbultnak érezte. A kérdés kínozza őt. A gondolatai gyötörték. Egész életét leélte, azt vélve, hogy tudja a választ. Most meg úgy érezi, hogy minden, amit tapasztalt, megismert, tanult, tett, fölösleges volt. Hitt valamiben, ami

nem volt igaz. Lépéseit indokolatlannak találta, egész száztizenkét évét pedig hiábavalónak.

Mint annyiszor, amikor pillangózva elgondolta saját árva és megrekedt sorsát, a szülei sorsát, népének sorsát, s az egész emberiség dolgát, most is eszébe jutott barátja, a néger, aki azt állította, hogy azért lennének a világon, hogy valahol otthon legyünk benne. Át akarta volna verni őt? Bizonyára nem. Pedig amikor ezt mondta neki, kacagott. De nem gúnyosan. Mikor pedig lefele futott a dombon, olyannak látszott, mint egy fekete angyal. Vajon még él? Vélhetően nem. Ábel remélte, úgy halt meg, hogy nem ébredt rá a valóságra.

A Nap egyre feljebb emelkedett. Tiszta volt az ég. Néhány csillag még nem unta meg a dolgát, és tovább éktelenkedett, útját állva az aranylő gömbnek. Ábel remélte, hogy hamarosan őt is felmelegítik a napsugarak, de a mögötte lévő épület magas volt, elrejtette a napfényt. Néha úgy látta, mintha ez a tömb még nőne is, csak hogy ő később juthasson meleghez. Nehéz volt eldönteni, hogy a Nap éppen felkel, vagy lenyugszik. A fűsöt még jobban magához szorította. Ezzel üzent a mögötte álló toronynak: én úgysem fázom.

Újra a bal zsebébe nyúlt. Bántotta, hogy kiszakadt. Most már tényleg rágyújtott volna. Felállt. Hallotta, ahogy ropognak a csontjai, recsegnek a porcikái. Lába elzsibbadt, borsódzott. És ahogy felállt, megkönnyebbült. Érezte, ahogy lassan, apránként megtelik étellel. Egy új nap kezdődött, biztatta magát. Indulni akart. Megunta a tétlenséget. Kuttyája viszont nem mozdult. Még alszik. Hadd pihenjen. Tett néhány lépést, kinyújtóztatta tagjait, kicsit nézelődött, majd visszaült.

Mi célra vagyunk a világon? Megint ez a kérdés. Ez elől nem tud menekülni. De ha nem szökhethet el, sokadszorra is szembemegy vele. Most úgy, mint korábban még nem. Kérdő mondat. Elég egyszerű, mégis bővített. Mi... kérdőszó. Célra... ragos főnév. Vagyunk... vagyunk... azt tudta, hogy ige, azt is, hogy jelen idejű, többes szám első személy, de hogy most milyen módú, tárgy-as-e vagy tárgyatlan, azt már nem tudta megmondani. Régen járt iskolába. Nem lehet elvárni, hogy száz év után is emlékezzünk mindenre. A korhadt padló illatát, miután negyedszerre is fel kellett mosnia büntetésből, mondjuk még most is tisztán érezte. A nyelvtan azonban bolondság. Meg is haragudott ezért rá. Abbahagyta a mondat elemzését.

Mi célra vagyunk a világon? Nem akart többet ezen gondolkodni. Az utcasarkon egy nő fordult be. Csinos volt, magas, fiatal. Maga mellett

vonszolta kislányát. Az iskolába siethettek. Ábel kicsit előrecsúszott, hogy amikor a közelébe érnek, nyugodtan elférhessenek a háta mögött. A nő viszont, mikor meglátta a hajléktalant, átcibálta lányát a túloldalra. A gyerek nem volt magas, ránézésre hét- vagy nyolc éves. Haja hosszú, szőke, szemei kékek. Sok ilyen gyereket látott már. De ez más volt. Ábel még nem tudta, miben áll ez a másság. De zavarta őt. Leginkább az a kék szempár, amivel a leányka őt nézte ártatlanul. Még elkapta tekintetét. Volt benne valami nyugtalanító. Válasz. A kérdésére. Ábel megérezte, hogy ez a gyerek tudja, mi célra vagyunk a világon. És őt nézte, de nem árulta el. Fel akart állni és odarohanni. De nem bírta. A válasz ott volt előtte, de nem tudhatta meg, mert betért az utcasarkon.

Az iskola mindössze két utcával arrébb volt. Még sok igyekvő gyereket vett észre. És mintha mindegyik szemében ott lenne az a láng. Ugyanaz a láng. Néha egy-egy szempár még gúnyosan is meredt rá, dicsekedve, hogy ő tudja azt, amit Ábel nem. Az öreg vesződött, gyötrődött. Csak ő nem érti. Csak ő nem tudja a feleletet. Pedig olyan egyszerű lehet. Behunyta a szemét, hogy kizárja a kinti világot. Most a sötétséget látta. A sötétségben pedig ugyanazokat a szempárokat, amelyekben ott volt az, amit keresett, de nem tudta leolvasni. Újra kinyitotta. Fejét az ég felé emelte, hogy szabaduljon a tekintetektől. Egyedül ő él ezen a világon tudatlanul, választalanul.

Erőt vett magán. Az utca kezdett újra elcsendesedni. Csak egy pár autó hajtott át néha rajta. De ezért már igazán nem bosszankodhatott. Mégsem szeretett volna ott üldögélni. Tényleg ideje volt menni.

Felállt és elindult. Aztán visszafordult, mert nem érezte sarkában a kutya lihegését. Még mindig ott feküdt. De már nem hagyhatta tovább pihenni.

- Bolha! - kiáltotta, és fütttyentett egyet.

A füttyszóra Bolha mindig hallgatott. Most mégsem mozdult. Ott feküdt, ugyanabban a helyzetben, mozdulatlanul. Ábel csak nézte, mást nem is tehetett. Aztán visszament, és leült újra a szegélyköre, a kutya mellé. Már nem gondolkozott semmin. A lelke mintha kiszállt volna a testéből. Kívülről látta magát. Látta, ahogy ott ül a járda szélén. Látta, ahogy Bolha mellette fekszik bénán, rezzenéstelenül. Látta, amint egy könnycsepp legördül az arcán, de fájdalmat nem érzett. Nesztelenül eldőlt a kutya teste mellett.

- Azért vagyunk a világon, hogy eltávozzunk belőle - suttogetta.

*

Az egyik tömbház mögül egy fiatalember lépett elő. Jólöltözötten, ápoltan. Kezét összemaszatolta a morzsás-csokis zacskó, amelyet markolt. Sietett. Talán nem veszik észre, hogy késett. De ahhoz nagyon gyorsnak kellett lennie. Nem örült annak, hogy egy hajléktalan miatt át kellett mennie az út túloldalára. Mégis irigyelte kicsit, és visszapillantott a nincstelenre. Ott feküdt, és egy kutya tetemét szorongatta. Szánalmas látvány egy ilyen szép májusi reggelen.

Larachi Nouredine

AZ ATLASZTÓL A HARGITÁIG

Tudjátok-e: vajon a csillagok dajkálják a Csöndet, vagy a Csönd gyűjti szoknyája köré a csillagokat? A válasz egyaránt nehéz, akár a Hargita rétjéről, akár az Atlasz-hegység ormáról vallatjuk az ég és a lélek titkait.

Csőnd van.

Sokféle csönd létezik, de ez más, mint a többi: egy pillanat két szívverés között. Mély, csontig ható és kegyetlen, a magány csöndje, a gondolat hallgatása. Az enyém, és most már a tiéd is, kedves olvasóm, aki e sorok között se vigaszt, se választ nem találsz, csak engem és talán magadat.

Ebben a pernyi csöndben elmesélem a történetemet.

17 éves vagyok. Rövid életem során sokat tapasztalhattam meg a világból, kaptam hideget és meleget. Származásom szerint ugyanis egyik ízről székely-magyar, a másikról berber vagyok.

A sors különös játéka csupán, hogy két ilyen, vérmérsékletében hasonló nép egyesül bennem. Két hazafias, magát el nem hagyó, hagyományaihoz ragaszkodó, konok nép, kik a világ két hatalmas hegységét őrzik egymástól tengernyi távolságra. Az Atlasztól a Hargitáig tart az én birodalmam. Ahol a kies hegycsúcsok a csillagok lábához hajolnak, ott kezdődik az ösvény, mely elvezet az egyik helyről a másikra.

Az értheti meg, amit mondok, kinek ugyanúgy két hely vésődött a szívébe, mint nekem.

Olyan ez, akár egy libikóka: mikor az alján vagy, a levegőbe vágynál, s mikor a lábad nem éri a talajt, visszamennél a föld biztonságához.

Ezerkilencszáztizenkettő a közember számára hétköznapi, édes-kese-rű világ volt az akkor még egységes, Kárpát-medencét uraló dunai Monarchiában. Ebben az évben történt, hogy egy Erdélyből Debrecenbe rendelt katona és egy szorgos parasztleány egymásra találtak, és még az év őszén kimondták a boldogító igent. Név szerint: János és Júlia.

A szerelmesek már alig várták, hogy a katonaévek letelte után igazán egymáséi lehessenek, nem csak lelkileg, az Úr előtt, nem csak levélben, hanem életben és családban. A leszerelés napján azonban János távoli otthonából levél érkezett: az édesapja meghalt.

Persze, tudta ő rögtön, hogy hazaszólítja a kötelesség, mert a kohóban sosem aludhat ki a parázs, a falunak kovácsra van szüksége. Így a friss házások elköltöztek a Hargitára, a Gordon-tető lábához, a Fehér-Nyikó folyása mellé, Farkaslakára.

Hogy miért fontos ez a rövid kis történet?

Innen indul a családom története.

Itt kezdődött el minden, ebben a kis székely faluban.

Jánossal, az ükapámmal, és a méltán erősnek mondott Juliskával, az ükanyámmal.

Hamar gyarapodott a család még egy taggal, egy kisleánnyal. Már azt hihetnénk, hogy a történet hétköznapi, boldog véget ér. Így gondolhatták ők is, de nem így történt.

Jött a háború, az ükapámat besorozták katonának, vitték harcolni a frontra a császárért.

Julcsa mamám ekkor fogta magát, aprócska lányát a hátára vette, és elindult gyalogszerrel haza, Hajdúhadházra.

A sors kegyetlenül megtépázta a magyarságot a háború végeztével, de még jobban megtépte az én kicsiny családomat, mivel határt húzott férj és feleség, apa és leánya közé.

Teltek az évek, és mindannyian várták a csodát, hogy egyszer újra láthatják egymást. Ám, ahogy az a csodáknál szokás, sokat váratott magára ez is.

A frontról hazatért székely papónk életében sok nehézséget okozott a kényszerű legénység. Családi történetek szólnak életéről, elcsábított asszonyokról, turpisságokról. A családi legendárium szerint az udvarhelyi malmot is birtokba kapta, miután egy kocsmai verekedésből kimenekítette a gróf urat.

Aztán végre 1943-ban, Erdély visszacsatolásával, megérkezett a várva várt csoda, s akkor Sipos János útnak indult Debrecenbe, hogy felkeresse utoljára kisgyermekként látott leánykáját.

Közben az élet folyt tovább magyar földön is, s akkorra a leánya már anya, s fia, az én nagyapám már 5 esztendő, vidám tekintetű pajkos lurkó volt. Mint örök kíváncsi kisgyermek, gyorsan összebarátkozott nagyapjával, lelkébe itta annak meséit, és meséltetett tovább nagymamájával nagyapja látogatása után is. A papótól kapott leveleket százszor elolvastatta, majd maga is olvasta, a küldött fényképeket kincsként őrizte.

Tudta, ott, a távoli tündérorszámban rokonai élnek, s azt is tudta, egyszerű találkozhat velük.

Az idő pedig csak telt tovább, zakatolt, rohant, akár a vonat...

Jött az ezredforduló, s ebben a különleges esztendőben megszülettem. Magammal hoztam ajándékként nagyapám egyik dédelgetett vágyának megvalósulását: azon a nyáron sikerült felvenni a kapcsolatot rokonaival Farkaslakán...

Papa sokat olvasott, szerette a történelmet, földrajzot, szeretett utazni. Kedvvel művelte a szőlőt, borászkodott, vadászott. Egy két lábón járó enciklopédia volt ő mindig. Én benne találtam meg a példát, az embert, akihez hasonlónak szerettem volna válni. Áhítattal vártam haza mindennap. Tűzbe tettem volna érte a kezem, ő is értem.

A lassan születő lelki csendességben érkezett a hívás: visszatérni Erdélybe.

Visszatérni? Hazatérni?

2007-ben történt. Életem egyik legnagyobb kirándulása és élménye volt. Ott fogalmazódott meg bennem a gyökereimhez való kötődés.

Az utazás elején azzal mulattam az időt, hogy székely kapukat kerestem. Eleinte egy-két kaput számoltam, majd ahogy távolodtunk a Partiumtól és megérkeztünk Székelyország mélyére, egyre több és több volt. Ott hallottam először a székelyek himnuszát is, amit nap mint nap meghallgattunk nagyapámmal.

Farkaslakára érve elvarázsolt a környék. Az Alföldön nőttek fel, a kisebb homokbuckát is dombnak gondoltam, nem csoda hát, hogy elámultam a büszke havasok láttán. Ám volt valami, ami a tájnál is jobban érdekelt engem: az emberek.

A történelemhez akkor még keveset konyítottam, és össze is zavart, hogy külföldön vagyok – és mégis Magyarországon?

Hamar elkapott a „székely-láz”. A rokonoktól rögtön gúnyát kaptam: inget, székely harisnyát, csizmát, amit azóta is féltve őrzött kincsként tartogatok majdan az én unokáimnak. Ilyet addig nem tapasztaltam, még az én közeli hozzátartozóim sem voltak olyan szívélyesek velünk, mint a Királyhágón túli rokonok.

Úgy láttam, hogy a faluban teljesen más élete van az embereknek, mint a nagyvárosokban. Mindenki ismert mindenkit, s ha nem is volt mindenki feltétlenül közvetlen, de azért voltak sokan, akik szeretettel meséltek a faluról, az életükről.

Az öregek még ismerték Sipos János nevét, és legnagyobb meglepetésünkre majd minden negyedik ember szegről-végről a rokonunk is volt.

Otthon voltunk: biztonságban, véreink szeretetében. Nagypám megtalálta a régen őrzött történetek szereplőit, házait, a völgyeket, a patakot, a fenyőket.

Megtaláltuk Ábel ösvényeit... melyek elvezettek Tamási Áron szülőházához, ahol megtudtuk, hogy a ház gondnoka – Tamási Áron unokaöccse – szintén rokonunk. A vendégkönyvnél már nem bírtam magammal, és így fordultam nagyapámhoz:

– Papa! Beírhatom, hogy „Itt járt Larachi Nouredine, egy székely?”
– Írjad, kisfiam! Aztán majd gondolkodjanak, akik olvassák: „Hogy is van ez?”

Hétéves voltam, és mivel abban az időben még kemény munkát jelentett számomra a betűvetés, a könyv fölé hajolva mégis megelégedtem a nevem beírásával.

Lassan fordulnak a csillagok, köztük sűrű vargabetűket írhat le az emberek sorsa – az enyém is. Eltelt tíz év. Az Atlasznak és a Hargitának semmi az, szemük se rebben sűrű fenyő-szemöldökük alatt, amint nézik a csillagokat, köztük az én csillagomat is, amely berber elődeim földjére vezetett.

Odautaztam? Hazautaztam? A kérdés egyre többször és egyre türelmetlenebbül sarkantyúzott: lehet-e két hazám, lehet-e két népem?

A jelenkor politikai kihívásai különös hangsúlyt adtak addigi kíváncsiságomnak.

Az osztályban többen felfedezték bennem az idegent – ez bizonytalaná, keserűvé tett. Úgy éreztem, nem tartozom már igazán közéjük. Lassan meggyökeresedett, sarjadt bennem a gondolat: elmenni a másik

úton, a másik néphez, berber rokonságomhoz Algériába. Nagypám támogatót, mint mindig. Értett és megértett. Édesanyám könnybe lábadt szemmel, nehezen titkolt aggodalommal – de utamra engedett. Elindultam.

Hosszú az út Budapeستől Algériáig, autóbuszon Marseille-ig, utána hajóval tovább. Sok időm volt tünődni kérdéseimen. Elindultam, hogy megtudjam, ma, amikor a technika és az informatika megtörte a tér és az idő hatalmát, ma, amikor a világ népei útra kelnek, mi, ennek a kavarodott világnak fiai, több nemzet, ország, kultúra, kontinens ivadécai, örök hontalanok, hová tartozunk.

Találkoztam magyar srácokkal, akik Marseille-be tartottak, a Légió vonzotta őket. Furcsálltam, hogy míg én Ábel útját jártam önmagamat keresve, addig ők könnyű szívvel regényhősök szerettek volna lenni.

Egy fekete fiú Párizsba tartott – talán jobban akart élni. Meglepett az eltökéltsége, hogy ilyen hosszú útra szánta el magát. Azt mondta, hogy nem tudott megélni a saját hazájában, és ezért inkább máshová menne. Hallottam már olyanról otthon, hogy ismerősünk fia Németországba ment dolgozni, persze mindig hazajárt, és itthon költekezett a kint megszerzett pénzből. Ő hogy megy majd haza a messzi Közép-Afrikába?

Megéri feladni az otthonunkat, családunkat egy szebb jövő reményében?

Belegondolva, lehet, hogy ő is elindít egy történetet. Egy történetet, mint az enyém. Lehet, hogy az ő fia is útra kel majd egy szép napon, hogy megtalálja önmagát.

Izgatottan vártam a hajóutat. Tudtam, hogy apám ősei kalózkodtak. Vártam a történetet, a találkozást régen látott, messzi családdal. Sokat fogok tanulni.

A Világ nem a könyvekben van, hanem odakint, a bokron túl a végtelenségig.

Első kézből kaptam a leckét, a valóságtól.

Ajánlom, kedves olvasóm, hogy mihelyt teheted, te is vedd kezvedbe az életed irányítását, és vágj neki egy útnak. Hiszen olyan rövid az élet, hát igyekezzünk a legtöbbet megtapasztalni belőle.

Érkezésünk Algírba másnap hajnalra volt várható. A végtelen tenger vett körül. Fekete volt a víz, akár az éjszaka. A hold ezüst hidat vont tükrére. Még egyszer, már csak úgy kíváncsiságból, rá akartam pillantani az éjszakai égboltra. A csillagokat akartam szemlélni, mint ahogy otthon, a tetőről szoktam.

Hamar nyugovóra tértem, álmom nem volt, csak a tenger hangja zúgott a fülemben.

Reggel, mikor száraz szememet felnyitottam, azonnal kipattantam az ágyból, és rohantam a hajó orrához. A hajnali ködből előbújt egy hatalmas fehér szobor, amit a helyiek Makam Sahidnak neveznek, azaz a hősök emlékművének. Különben a franciák az egész várost „a Fehér”-nek nevezték, mivel a régi arab városrész fehér, meszelt házak, szűk utcák hálózata volt. A későbbi gyarmatosítók, a régi mintájára, a saját modern európai városrészüket is így alakították ki. Távolról gyönyörű volt a látvány, ahogy a város, levetve magáról a fátylát, kitárta rég elveszett gyermeke számára a keblét.

Úgy éreztem, hazajöttem.

Hat hónap telt el. Hat hónapja, hogy magam mögött hagytam az életemet, az iskolámat, a szerelmemet, szegény beteg nagyapámat. Mindent. Azért jöttem el, hogy megtaláljam magában az algériait, az afrikait, a férfit.

Célba értem. Nem most értem célba, csak most döbbsentem rá.

Azzal kezdődött, hogy rajtakaptam magam: folyton Magyarországról beszélek. A magyar népzeneről, a magyar táncokról, a magyar történelemről. Aztán egyik este rátaláltam egy zenére az interneten. A címe: *Magyarország, az én kedves szép hazám*. A dalt egy tolószékes kisfiú éneкли. Mintha nekem írták volna:

*„Elindultam hosszú útra egyedül,
Körülöttem borul az ég, nem derül,
Én felültem a világ vad lovára,
De zabolát nem tettem a szájába.”*

Épp ugyanolyan tehetetlennek, mozdulatlanul éreztem magam, mint az a kisfiú. Én lélekben vagyok mozdulatlan, mozdíthatatlan – mozdíthatatlanul magyar. Ahogy nagyapám lelkében kőszirt szilárdan székely volt.

Azután minden este, amikor az egész ház elaludt, kiosontam a villa belső udvarába, és egyszemélyes népdalversenyt rendeztem. A csillagokra néztem, becsuktam a szememet, elképzelttem, hogy otthon vagyok.

Az idő homokja tovább pereg. A csöndet hangos ének szakítja meg. Az Isha'a, esti imára szólít az Azzan érces hangja.

Tudjátok-e: vajon a csillagok dajkálják a Csöndet, vagy a Csönd gyűjti szoknyája köré a csillagokat?

A válasz egyaránt nehéz, akár a Hargita rétjéről, akár az Atlasz-hegység ormáról vallatjuk az ég és a lélek titkait.

A gondolat megszületett. A könny lecsordul az arcomon.

Ahogy nagyapám lelkében kőszirt szilárdan székely volt, épp úgy vagyok én rendíthetetlenül magyar.

17 éves vagyok, s már nem birkózva a betűkkel, lelkem igazával s szívem minden melegével, büszkén írom be Tamási Áron szülőházának vendégkönyvébe, nagyapám s az ő nagyapja emlékezetére, bármily fejtörést jelentsen is az utókornak:

„Itt járt Larachi Noureddine, egy székely!”

Szigetvári Zsófia Petra

ÁBEL BUDAPESTEN

A kávéház csendes volt és kihalt. Csupán néhány törzsvendég kortyolta kávéját. A némaságot olykor megtörte egy-egy telefoncsöngés, és az azt követő halk suttogás.

Idegesen doboltam a lábammal, és az előttem árválkodó eszpresszóra meredtem. Az ital már rég kihűlt, szinte hallottam a tej horkolását. Nem ezt érdemelte, sajnáltam szegényt, hogy mégis erre a sorsra jutott. Előkotortam zsebemből egy szál cigarettát és az öngyújtómat. A füst kaparta a torkomat, és csípte a szememet. Köhögtem párat, és kezemben a csikkel ismét átfutottam azt a pár sort, amit eddig sikerült gépelnem.

„A lány kétségbeesetten fordult hátra. Szemében rémület ült, ajkai remegtek.

- Ne félj! - suttogta valaki a félhomályban. A lány...”

Ennyi. Semmi. Nulla.

Egyszerűen képtelen voltam tovább írni. Fájt volna a szívem, ha ezt az ártatlan, szerencsétlen lányt megölöm, azonban ez volt a lényeg. A Lényeg. A gyilkosság, hogy aztán a tettest megtalálja az én nagyszerű nyomozóm. Oldalra sandítottam, a jegyzetfüzetemre. Láttam a detektív és a hölgy portréját, melyeket magam készítettem. Egész éjjel rajzoltam őket, és az eredmény nagyon tetszett, nemhiába akartam kisebb koromban festő lenni. Néhol ugyan a nyomozó vonásai szögletesnek

tűntek, és a lány ajkain is van mit finomítani, de ezeket leszámítva nagyszerűek. Néhány másik rajz is az asztalon hevert, az öreg portásé, a detektív fiatal barátnőjéé, de megpillantottam még pár mellékszereplő arcát is. Ha jobban belegondolok, a leány is csupán egy „statiszta”, aki egyszer elevenedik meg, aztán már csak említést tesznek róla, azonban én megadtam neki a tiszteletet, és főszereplőnek neveztem. Mintha ezt tudomásul vette volna, a hölgy hálásan mosolygott rám a képről.

- Jó napot! Hozhatok még valamit Önnek? - hallottam egy hangot.

- Mi? Ja.... ööö ... - kezdtem zavarodottan.

A pincér állt mellettem. Arca szeplős volt, szemei nagyok és mélybarnák. Egy tincs a szemébe lógott, de gondosan kobakjára simította. Szája keskeny, és a szélében ott bujkált a hamiskás mosoly. Hosszú, elnyútt kötény lógott rajta, ami bizonyára szebb napokat is látott már, bár makulátlanul fehérén tündökölt. Ahogy ott állt, akaratlanul is Pán Péter jutott az eszembe. Pimasz somolygása és hanglejtése egy kamaszra emlékeztetett, aki sosem nő fel, hiába szalad el felette az idő, ő ugyanolyan szenvtelen és komisz marad.

„A tejfogai megvannak-e még?” - kérdeztem magamban, azonban nem akartam megbántani, így nem szóltam.

A fiatalember rám nevetett, majd a kávéra nézett.

- Úgy látom, ez kihült - jegyezte meg.

- Ühüm - bólintottam.

- Esetleg hozzak helyette egy másikat? - próbálkozott tovább.

Fejemet ingattam, majd, amikor elindult vissza a pult felé, utána-szóltam.

- Igen, azt megköszöném.

A fiú egykedvűen sarkon fordult, és halkán megjegyezte:

- Nem lehet könnyű kiigazodni magán.

- Tudtommal nem is az a feladata - mormogtam.

- Szívesen cserélnék magával, megnézném, mennyi türelme lenne egész nap a sopánkodó és hezitáló, elégedetlen vendégeket hallgatni - mondta szinte barátságosan.

Felpattantam a helyemről, feldöntve ezzel a poharat, amiben a fekete volt. Az ital kifolyt, és a csésze nagy robajjal ezer darabra tört a padlón. Az összes látogató egyszerre kapta fel a fejét, és egy emberként bámult a ricsaj irányába.

- Hogy merészel így beszélni? - kaptam el az inge nyakát.

Ő csak bánatosan rám emelte tekintetét, kötényével pedig az asztalt kezdte letörölni. Halálos nyugalommal vette le a kezem a ruhájáról, és tette tovább a dolgát. Lusta, egykedvű mozdulatokkal dolgozott.

- Még azt sem mondja, bocsánat? - üvöltöttem vörös fejjel, majd egy hatalmas pofont kevertem le neki. A pincér megtántorodott, és elcsúszott a földre ömlött kávéban.

Ott feküdt előttem véresen, mocskosan. Zihálva vette a levegőt, fehér inge bepiszkolódott, sötét foltok jelentek meg rajta. Szája felrepedt, és a sebből szivárgott a vér.

Felemelte a fejét és elvigyorodott. Semmi bosszúvágy, harag vagy sérelem nem tükröződött a szemében. A döbbenettől sóbálvánnyá merevedett vendégek nem mertek pislogni sem. Rokonszenvesnek találták a fiút, s csak reménykedtek abban, hogy nem lesz nagyobb baja. Engem viszont megvetettek, láttam a megvetést tekintetükben, amikor felém sandítottak.

- Mi történt itt? - sipított valaki.

A pultnál megjelent a tulajdonos. Szeme villámokat szórt, tokája remegett, keze ökölbe szorult.

- Tudhattam volna! - mennydörögte, és öles léptekkel a fiú felé indult -, meg sem lepődöm már! Amióta idekerültél, csak baj van veled! Én, hülye, hogy felvettelek! Te istencsapása, te Ábel, te! Takarodj a kávézómból! Elnézést, uram, elnézést, ezzel a haszontalan kölyökkel mindig csak baj van, bocsásson meg! - szólt hozzám mézes-mázosan.

- Te meg még itt vagy? - rúgott bele Ábelbe.

Tehetetlenül álltam a rivaldafényben. Hirtelen minden haragom kisuhan az ablakon, és helyébe a bűnbánat és a sajnálat lépett. Körülnéztem. Az emberek együttérzően bólogattak felém, s köptek Ábelre. Egy csapásra mindenki egy semmirekellő senkit látott benne, aki csak azt kapta, amit megérdemelt, és én a szerencsétlen áldozat szerepébe bújhattam. A tulaj pedig, mint Isten, úgy szegte fel állát, a bíró, aki igazságos ítéletet hozott, a bűnös megkapta méltó büntetését.

- Nézzenek oda, lusta felkászálódni! Hát nem hallotta, mit mondtam?! - rivallt rá ismét Ábelre a főnök. - Egy héttel ezelőtt még itt sopánkodott, hogy meghalt az apja, és nincs hol laknia, nincs hova mennie, és így hálálja meg a szállást meg az ételt? Így? Hálátlan székel! Otthon se dolgozott, biztosan csak a hasát süttette, mint egy király. Aztán amikor nem volt, aki ellássa, eljött Pestre, hogy itt szívja valakinek a véré! - a tulajdonos csak mondta a magáét, mindenki

csüngött a szavain. Mi tagadás, jó szónok lett volna belőle, de hát így megalázni valakit...

Egy idő után Ábelnek is elege lett. Lassan feltápáskodott, kötényét az asztalra dobta, majd szép csendesen távozott.

Én sem vártam meg a monológ végét. Mint egy részeg, úgy támolyogtam ki a kávézóból, hónom alatt a laptopommal.

Egész nap az utcákat róttam. Nem tudtam másra gondolni, csak arra a szerencsétlen fiúra, akit miattam bocsátottak el. Észre se vettem, hogy közben beesteledett.

Elfáradtam a ténfergésben, s leültem egy padra. A félhomályban egy fekete alak sziluettjét láttam nem messze tőlem. Az Andrássy úti lámpák sárga fényét elnyelte sötét kabátja, ő maga leszegte a fejét, kalapját mélyen a szemébe húzta. Nagyot villámlott. Egy pillanatra a komor, gondterhelt, mélabús házak reflektorfényben úsztak, mint a gyönyörű hollywoodi sztárok. A Terror Háza megvetően méregetett minket, mintha több ezer zsidó haláláért lennénk felelősek. Ez már csak így van. Az épületek lassanként felveszik lakóik, vendégeik szokásait. Hasonlóképpen kezdenek el gondolkodni, mint a tulajdonosok, nincs saját véleményük, nincs saját elképzelésük a világról, az emberekről. Halványan elvagyorodtam. Mindjárt itt a vihar, s én ahelyett, hogy az otthonomban feltett lábbal, kávé szűrőcsöve a ma esti híreket nézném, a bűdös utca egy padján elmélkedem a házakról. Igazán mehettem volna mérnöknek is! Felpillantottam. A különös idegen eltűnt. Biztos elege lett a várakozásból. Valószínűleg a barátnőjével beszélt meg egy találkozót, azonban a lány inkább elment színházba vagy moziba, őt meg itt hagyta az esőben. Egy megkeseredett öregemberrel több.

- Jó napot! - köszönt valaki.

Először azt hittem, csak a képzeletem játszik velem, vagy Isten szólít meg, de aztán megfordultam, és csalódtam egy kicsit. Mögöttem nem Gábrriel arkangyal állt, nem is Hermész, az istenek szárnyas hírnöke, nem. A furcsa idegen.

Ránéztem, és megfagyott bennem a vér. A pincér köszönt nekem, akivel olyan csúnyán elbánt a kávézó tulajdonosa miattam. Nem mertem a szemébe nézni, és alig hallhatóan csak annyit nyögtem ki:

- Helló.

- Maga aztán nem egy gyanakvó ember - nevetett.

Én csak hebegtem-habogtam, tördeltem ujjaimat, és végül azt kérdeztem.

- És maga ezt honnan tudja?

- Onnan, hogy ha tolvaj lennék, akkor most a pénze az én zsebemet húzná le - válaszolta vidáman.

Elmosolyodtam ezen a furfangos feleleten, s hogy ne maradjak adósa, hozzátettem.

- Ha én lennék a tolvaj, magát aztán nem rabolnám ki!

- És ugyan miért nem? - kérdezte.

- Mert messziről világlik, mint hajnalban a Sarkcsillag, hogy magának egy vasa sincs!

Barátian rám nevetett, és a kezét nyújtotta:

- Ábelnek hívnak. Tudom, hogy már tudja, de így illik - mondta.

- István - ráztam vele kezét, s mert ő sem mondta a vezetéknevét, így hát én sem. Hellyel kínáltam, de még mielőtt leült volna, tüzetesen megvizsgálta a padot, és még le is törölte, mielőtt letelepedett mellém. Furcsállottam ezt, és megjegyeztem:

- No, úgy látszik maga eddig csak selyempárnákon trónolhatott.

Erre rám emelte tekintetét, és kijelentette:

- De ez az első olyan selyempárna, ami kényelmes...

Összehúzta magán a kabátját, azonban a hatalmas lyukak között átsüvített a kegyetlen novemberi szél. Fázott.

Gyorsan elővettem egy doboz cigarettát, s hogy törlesszem az adósságom, megkínáltam vele. Ő rámeredt a bagóra, és bizalmatlanul ingatta a fejét.

- Nyugalom, nem foglak elvarázsolni vele - tréfálkoztam, s kihalásztam két szálat, az egyiket kezébe nyomtam, s meggyújtottam a cigarettákat. Egy darabig csöndben szívtuk a dohányt, és közben eregettük a füstöt, mint a régi vonatok, de ez a némaság most jólesett. Nem volt szükségünk szavakra. Egy kéz remegése, egy oldalpillantás elégnek bizonyult ahhoz, hogy megértsük egymást.

Azonban én, mint egy hóhér, lecsaptam a bárdal, és a meghitt csend cernája elszakadt.

- Amit a főnököd mondott, igaz? - kérdeztem lesütött szemmel.

- Az utolsó szóig - bólintott -, Erdélyből jöttem, ott sokáig a Hargitán pásztorkodtam Bolha kutyámmal. Anyám hamar meghalt, így félárva gyerek voltam. Egyszer jártam egy romániai városban is, sőt elutaztam Amerikába!

Ekkor kicsit irigykedtem Ábelre, mert én csak az álmaimban jártam ott, szívesen kérdeztem volna ezt-azt Amerikáról, de nem akartam félbeszakítani.

- Ott aztán sok helyen megfordultam, és sok mindent kipróbáltam, de egyik munka sem tetszett, a szívem mindig hazakíváncozott. Így aztán visszamentem a falumba, ahol édesapám várt rám. Pár évig ismét a Hargitán éltem. Azt hittem, megtaláltam végre az otthonomat, azonban a Sors máshogy gondolta. Apám elhunyt, a szíve nem bírta tovább. Rá egy hétre jött a levél, hogy a cég, aminél dolgoztam tönkrement, és nem tudnak többé kifizetni engem sem. A borítékban kaptam egy kis pénzt, amiből meg tudtam venni a vontjegyet. Hát... így kerültem én ide, Budapestre - fejezte be mondandóját.

- És itt mivel kerested a kenyered? - kérdeztem.

Erre hangosan felnevetett, majd hirtelen elkomolyodott.

- Meg sem tudom számolni, mennyi mindent dolgoztam. Voltam portás, de onnét hamar elbocsátottak, mert mindenkinek hangosan köszöntem, és tréfálkoztam az igazgatóhelyettes úrral, aztán elhatároztam, hogy újságíró leszek, gondoltam, szeretek beszélgetni az emberekkel, szívesen készítek interjút velük. Pár hónapig nem is volt gond, csak aztán az egyik kerületben tűz ütött ki, engem küldtek ki, hogy kérdezzem meg a lakókat, hogyan történt az eset, ez a cikkem pocsékul sikerült, ráadásul majdnem beperelték az újságot, mert kiderítettem, hogy ez az egész nem baleset volt, hanem az egyik lakó gyújtogatott. A történet eme pontján akaratlanul is elnevettem magam. Ez az Ábel kész detektív!

Ábel megállt a mesélésben, hadd kacagjam ki magam. Arca kipirult, egészen belelendült.

- Folytasd, kérlek! - intettem neki.

- Nos, az incidens után egyik lap sem mert alkalmazni, így kénytelen voltam más állás után nézni. Ekkor szegődtem el kiszolgálónak a Bur... Bur...

- Burger King? - segítettem ki.

- Az, szóval oda. Szendvicseket, italokat, fagyaltokat árult az az üzlet. Először a pultnál vettem fel a rendeléseket. Sokat kellett dolgoznom, azonban nem bántam, mert tudtam, lehetne sokkal rosszabb a sorom. A munkatársaim kedvesek és segítőkészek voltak, persze mindenhol van pár mogorva alak, de őket leszámítva úgy

éreztem magam, mintha egy család tagja lennék. Azonban én nem elégedtem meg ezzel. Tanulni akartam. Művelt és okos ember lenni, aki másoknak adja át a tudását, aprócska gyerekeknek, így beiratkoztam egy tanítóképző iskolába. Mindent az alapokról kellett kezdenem, ráadásul fizettem mellette a lakbért és a tandíjat is. Nagyon drága volt, de spóroltam rá. Délelőtt az iskolába mentem, délután pedig dolgoztam, néha éjjel is, mert másodállásban takarítást vállaltam. Nehéznek bizonyult összeegyeztetnem a tanulást és a munkát, azonban nem ismertem lehetetlent. Sokszor döntöttem úgy, hogy holnap nem megyek be a főiskolára, és hagyom az egészet a fenébe, de valahogy mindig sikerült erőt gyűjtenem, ami átlendített a holtponatokon. Szorgalmasan tanulmányoztam a tankönyveket, amik többre kerültek, mint a ruháim. De nem bántam. Csak a cél lebegett előttem. Egymás után gyártottam az esszéket, jegyzeteltem a professzor szavait, izzadtam a dolgozatok fölé hajolva. Aztán... eljött az utolsó év, és döntést kellett hoznom. Vagy a lakbér, vagy a tandíj. Vagy az utcára kerülök, vagy az álmom adom fel... A nyár közeledtével otthagytam a Burger Kinget, hogy egy jobban fizető munkát találjak, s júniusban már egy építkezésnél dolgoztam. Egy gyönyörű kertés házat építettünk fel alig három hónap alatt. A vakolásnál vagy a tető felhúzásánál nem is gondoltam, hogy ilyen csodás lesz a végeredmény. A munka utolsó napján együtt ünnepeltünk. Pénzt is kaptam eleget, gondoltam, ez jó lesz az iskolához, de jött Murphy törvénye, eltörött a karom, nem tudtam dolgozni, a félretett pénz kellett az orvosokra, kezelésekre. Az utolsó évem a főiskolán egyelőre úszott. A végét ismeri, a kávézóban pincérkedés...

- Én... - kezdtem bele, de belevágott a szavamba.

- Ugyan, ne sajnálja, úgyse szerettem annyira ezt az állást!

- És a szabad idejében mit csinált? Járt színházba, moziba?

- Néha, nem volt nagyon pénzem és időm rá. Bejártam a várost, csatangoltam a Margit-szigeten, és élveztem a pár óráig tartó szabadságot. Újságíróként akárhova bemehettem, csak felmutattam az igazolványomat, és beengedtek minden múzeumba. A cikkeimet hamar megírtam, így maradt szabad időm is, igaz, a szerkesztő mindig gyorsan adott valamilyen más feladatot, hogy ne unatkozzak. Aztán a munka mellett maradt a tanulás.

Csak néztem Ábelt, ezt a fiatal fiút, aki még mindig harmincon inneni, és úgy éreztem, mintha ő sokkal öregebb lenne, mint én. Hiába

vagyok ötven feletti. Jobban ismeri az embereket, hogy mikor mit éreznek. Sok helyen járt, sok mindenkit megismert, én meg egész nap csak ülök a szobámban, és írom a soha el nem készülő regényemet. No jó, néha bekukkantok az egyetemre s leadok pár órát, az egyáltalán nem elszánt és nem érdeklődő, viszont tehetsős ifjoncnak, miközben itt ez a csodás fiatalember, aki mindent megtesz, hogy tanulhasson!

Nem tudom, meddig ültünk volna így a záporban. Ábel, aki gondolataiba merült, láthatólag nem zavartatta magát. Teljesen kizárta a külvilágot. Ha valaki meglátná, azt mondaná, autista, aki a saját szabályai szerint él, mindennap ugyanabból a bögréből iszik kávé, mindig ugyanazon a buszon, ugyanazon a helyen ül, és este tízkor lekapcsolja a lámpát, történjen bármi is. Ez csak a felszín, semmi más, egy kivülálló véleménye valakiről, akit nem ismer, valakiről, akiről azt sem tudja, honnan jött, miket élt át eddigi élete során. És én még egyszer nem akartam elkövetni ugyanazt a hibát.

- Ábel... figyelj csak, a tanácsodat kérem! - és fel sem tűnt, hogy letegeztem.

Az orra alá dugtam a laptopomat, ő engedelmesem olvasni kezdte a szöveget. Mikor végzett, kérdően tekintett rám, én meg a vállam vonogattam.

- Szerinted meg kell halnia a lánynak, vagy nem?

- Semmiképp sem - felelte határozottan -, inkább legyen ő a Nagy Meglepetés a végén.

Értetlenkedve bámulhattam, mert magyarázólag hozzátette:

- Vagyis a gyilkos.

Felragyogott a szemem. Micsoda ötlet! Káprázatos! Hogy eddig ez nem jutott az eszembe!

- Tényleg bőrig akarunk ázni? - kérdeztem felvidulva.

Ő nem válaszolt, csak megrázta fejét.

- Van szállása?

- Tudja, hogy már nincsen - válaszolta, emlékeztetve a ma történetekre.

- És programja estére?

Hitetlenkedve rám nézett, erre bátorítóan ránevettem.

Pár perc múlva egymás mellett baktattunk a kihalt Andrássy úton. Az eget egy hatalmas villám szelte ketté, a házak csendben figyeltek bennünket, az eső pedig tovább kopogott az üres padokon.

Radnóti György Viktor

HONNAN S HOVÁ?

Édesapám emlékére

Szép, füledt nyári este volt. A tücskök vígan hegedültek, mást nem is lehetett hallani a közelben. Igaz, az esti szellő néha-néha átsüvített a fenyveseken, de már elvszövődött a nap, és senkit sem zavart.

Ily időben készülődtem vacsorámhoz. Kedves Bolhám, egyetlen barátom itt fent, a maga kis csúfságával, de szemében szeretettel leste minden cselekedetem. Úgy nézte az összes falatot, amit a számba tömtem, mintha évek óta nem evett volna. Megszántam szegényt, megosztottam étkezem. Hiszen itt fent a Hargitán minden egyes vacsora olyan, mint az Úr ajándéka nekünk, a megnyugvás, hogy élhessünk és munkálkodhassunk. Míg így elmémben és szememben hálaadással dicsértem az Istent, észrevettem, hogy drága kutyám elfogyasztotta a vacsorám hátramaradt részét. Először elöntött a düh, de hamar megnyugodtam, mikor gyomrom elégedetten jelezte, hogy tele van, nincs szüksége más ételre és italra. Nemsokára elálmosodtam. Úgy éreztem szemeimet, mintha mázsás fák lennének és dőlni akarnának. Így szóltam Bolhához:

- Tegyük el magunkat holnapra, hiszen ezen a napon már nem sok hasznunk van.

Ő erre csak nagyot ásított. Ásított volna – helyesbíték –, hiszen már az álmok földjén járt. Nehézkesen ledőltem az ágyamra és mély álomba szenderültem.

Reggel könnyen ébredtem. Miután kitessekeltem az álommaradékot a szememből, a früstök készítéséhez láttam. Nem sokkal később már végeztem is. No, az is igaz, hogy nem volt fejedelmi éték, de a szegény ember azt eszi, amije van.

Miután kinyitottam az ajtót, beleszagoltam a friss hegyi levegőbe. Körülnéztem és megcsodáltam a hegyóriásokat. A hegyóriásokat, akik ki tudja, mióta vannak itt, és hány titkot tudnak. Népek, emberek titkait. A világmindenség titkát.

Hirtelen Bolha megnyalta a kezemet, és ezzel az összes eddigi gondolatomat elkergette. Csak szólni akart nekem, hogy menjünk,

hiszen ma a faluba kell mennünk. Kezembe vettem az útravalót és elindultam. Az utat úgy ismertem, mint a tenyeremet. De mégis, szokatlan volt. Az út maga nem változott, de a környék úton-útfélen kicsit más volt. Az egyik helyen például egy nappal ezelőtt fenyves volt. Ma meg legelő terült el a helyén. Hogy elűzzem meglepődésemet, odaszóltam kutyámhoz:

- Látod, Bolha, még a hegy es szokott beretválokzni.

Erre csak ugatott egyet, jelezve, hogy tetszett neki a tréfálkozás.

Mire a falum közelébe értem, el is feledtem előbbi értetlenségemet. A kis falum, Csíkcsicsó közel feküdt a város Csíkszeredához. Így gyakran jártak bé az emberek a falumból a városba. Tehát, amikor már közelebb értem a falumhoz, berregést hallottam a közeli útról. Úgy gondoltam, hogy Váry Pista bácsi lesz az, hiszen errefelé szinte csak neki volt autója. Úgy gondoltam, kiállok az út mellé, hátha bevisz a faluba, mint ahogy szokta. Jött is az autó, irdatlan nagy sebességgel. Az autó jó nagy volt. Nem láttam még én életemben olyan autót. Akkor sem tudtam volna elmondani, hogy milyen, most sem. Láttam tehát, ahogy közelített a kocsi, mintha a tatárok üldözték volna Béla király idejében. Bent ült Pista bácsi, de nem lassított le és nem vett fel, hanem intett és ment tovább. Pedig kiáltottam, hogy:

- Héj, Pista bácsi, álljon meg!

No, de hiábavaló volt. Így hát ballagtam befelé a faluba, ami úgy tűnt, szintúgy megváltozott, mint az út a hegyről, amin jöttem. Úgy szedtem a lábamat, mint azelőtt sohasem, hogy beérjek ebédre a déli harangszó előtt...

Amint egyre beljebb és beljebb mentem az én kis falumba, egyre többször esett le az állam. Mondhatni, egész úton hazafelé csak hajolgattam, hogy felszedjem. Az én kis falum egy kisebb városnak is beillett volna már, olyan nagy lett. Olybá tűnt, hogy évtizedek múltak el legutóbbi látogatásom óta, pedig csak két hete nem jártam errefelé. Új házak voltak mindenütt. Ha megláttam egy-egy ismerős házat, azoknak már csak a romjai voltak, és azokat is csak úgy tudtam megismerni, hogy a kapujuk árulta el őket. Ha pedig nem rom volt a felismert ház, akkor elég rossz állapotban volt. Egyedül a templom mutatta az utat, hogy merre kell mennem. Az édes, egyetlen templomunk, ami nagy tornyával ott állt büszkén a falu közepén. Mi nem messze laktunk az Úr földi hajlékától, tehát a templom irányába vettem

utamat. Nem sokkal ezután feltekinttem a tornyának az órájára. Hát Uram, Teremtőm, az idő negyeddel járt dél előtt. Megijedtem. Megijedtem, mert mint apám mondotta volt egyszer: – Sohase késs, édes fiam! Mert az egyetlen dolog, amit nem adhatsz vissza az embernek, az az elrabolt idő. Juhot, lovat, pénzt, bármit vissza tudsz adni. De azt az időt, amit mástól elvettél, azt soha, de soha nem adhatod vissza.

Mikor ezek a gondolatok átfutottak az agyamon, már javában erőltetett menetben tartottam apámhoz ebédre. Bolha loholt mellettem. A templomnál elkanyarodtam és láttam már az utca végén a kissé kopott, de festett és faragott székely kapunkat. Azt a kaput még dédapám, Szakállas Mózes csinálta dédanyámnak, amikor összeházasodtak. De elég is ennyi a családi legendárból.

Már majdnem megérkeztem úticéломhoz, mikor szomszédunk leszólított.

– Szerbusz, Ábel, hogy repülnek a tyúkok? (Jancsi bácsinak ez csak annyit tett, hogy mi újság.)

Mivel sietős dolgomban voltam, félvállról csak annyit szoltam, hogy:

– Megvagyok.

Jancsi bácsi, mivel bőbeszédű ember hírében állott, egyből elkezdett beszélni az időjárásról, a helyi dolgokról és a politikáról. Én legtöbbször csak bólogattam. Aztán megkért, hogy a PC-t segítsem neki betenni a kocsiba. Legelőször nem értettem. Egyből készségesen kiségitett:

– A számítógépet.

Mivel nem értettem, de minél előbb túl akartam jutni ezen, hallgaton követtem szomszédomat a házába. A háza igen takaros, tiszta volt. Olyan asszonyi rend uralkodott. Az egyik szobában megláttam azt a bizonyos számítógépet. No, nem mintha tudtam volna, hogy néz ki, de abból, hogy Jancsi bácsi próbált felemelni valamit, arra következtettem, hogy az lehet a valami. A gép leginkább dobozra hasonlított.

– Ábel, nagyon óvatos legyél, vigyázz rá! – hallottam.

Nem értettem, mi lehet olyan fontos egy ilyen dobozon. Tán arany van benne? Már emeltem is fel, és rohanva tettem le végül a kocsiba. Intettem a kocsinak, és egyből futottam be édesapámhoz. Mikor betoppantam ebédre, pontosan abban a pillanatban megszólalt a harang. Ebédre hívta az embereket. Eszembe jutott a legenda, miszerint a nándorfehérvári törökverő diadal tiszteletére, hogy jó időre elkergette Hunyadi János a törököket, az akkori pápa elrendelte a déli harangszót. Amivel a világraszóló győzelmet a mai napig hirdetik.

Viszont ez valószínűleg csak egy aranyköntösbe bújtatott mese. De szót se többet erről.

Édesapám komor tekintettel, szemében viszont szeretettel ült az asztalnál.

- Szerbusz, Ábel, hát újra itthon.

Egy kissé megijedtem, nem vártam ilyen komoly üdvözlést. Apám látta ijedségemet, elmosolyodott és szólt:

- No, ülj le, fiam! Együnk és mesélj, mi van veled.

Már én is mosolyogtam és boldogan leültem. Az étel meleg volt és illata keringőzött a levegőben. Lassan nekiláttunk az ebédhez, és kezdtünk beszélgetni is...

Az ebédünk töltött káposzta volt. Nagyon ízletes volt, jólesett. De nem csoda, hogy ilyen jónak éreztem a hegyi koszt után. A hegyekben ritkán van lakoma. Édesapám ezt jól tudta, és pont ezért ki is tett magáért. Fél óra alatt végeztünk az étkezéssel, hasunk tele volt. Ekkor apám kiment a konyhából és pillanatokkal később visszatért, kezében pálinkával. Hirtelen kirázott a hideg. Na, de nem azért, mert nem bírnám pár kupicával, hanem mert a kezében levő pálinka a falu legjobbja volt. Gondosan elkészített, magas fokkal felvértezett nedű volt az. Családi recept alapján készült. Már töltötte is apám, mire ezek átfutottak elmémen.

- Isten, Isten! - mondtuk, s már öntöttük magunkba az italt.

Édesapám tréfás ember hírében állott, s az Istenért sem akart másmilyen lenni. Szeme sarkából figyelte, amint megittam a pálinkát. Azaz, vizet. Mert vizet töltött nekem, s magának pálinkát. Természetesen rájöttem a turpisságra, de a valót megvallva, én sem utasítottam el soha egy kis tréfát.

- Hát ez volt aztán a pálinka! - mondtam.

Édesapám észrevette, hogy folytatom játékát, így szólt tehát:

- Az volt biza, de talán egy kissé meggyengült az idő alatt, ami alatt nem voltál itthon.

- Erőst ezt gondolom én es - válaszoltam -, bár talán az ízéből is veszített.

- Ha így gondolod, édes fiam, tölthetek még, hátha a te ízleléssel van a gond.

- Köszönöm, de ha ugyanilyen íze lesz a következő pohárkának is, akkor megbocsásson, édesapám, de az Ön pálinkájából többet nem iszom.

Apám elmosolyodott bajusza alatt, s a tréfának véget vetve, fogta a pálinkát s töltött.

- Na, úgy tűnik, mégiscsak az én ízlelésemmel volt a probléma!

Erre mindketten felnevettünk, s Bolha csak nézett minket, és nem értett semmit. Tovább beszélgettem apámmal. Elmondta, hogy Csikszeredában kapott egy állást, és most egy telefongyárban dolgozik. Főleg okostelefonokat raknak szét és össze.

- S mitől olyan okos az a telefon? Tud-e számolni? Tudja-e a tízparancsolatot? S betűt vetni? - kérdeztem.

A választ meg is kaptam. Bár igaz, hogy a felét sem értettem, de pont ezért felnéztem apámra. Úgy tűnt, hogy amióta nem voltam otthon, tudós ember lett. Ekkor kihúzott valamit a zsebéből. Egy dobozt. Tiszta felülete volt, kemény papírból készülhetett. Felém nyújtotta:

- Vedd el, neked szánom.

Megköszöntem és átvettem. A dobozban volt egy kisebb dobozszerű valami. Megkérdeztem, hogy ez micsoda.

- Ez, fiam, egy telefon. Ahol dolgozom, ott ilyeneket csinálunk - mondta.

Még azt is megemlítette, hogy valamilyen „fon”, de nem értettem az elejét a szónak, tehát megkérdeztem, hogy ki fon? Ő csak mosolygott és azt mondta, nem fontos. Elmondta, hogy ezzel majd mindig tudunk beszélni, még fent a havason is. Bár nem tudtam, hogyan lehetséges ez, bólogattam. Nem mondta el, hogyan kell használni, magától értetődőnek vette, hogy tudom.

Volt egy kérdés, ami már idejövetelem óta foglalkoztatott. Így feltettem apámnak:

- Az úton idefelé találkoztam Váry Pista bácsival. Kiálltam az út szélire, hátha bevisz a faluba, mint már sokszor tette volt. De csak elsüvített, és éppen hogy odaintett nekem. Aztán amikor már majdnem ideértem, leszólitott a szomszéd Jancsi bácsi. Láttam, hogy sietős a dolgom, de mégis húzta az időmet. Édesapám, mi lett velük? Régen nem ilyenek voltak.

Édesapám felült a székében, és ezt mondta:

- Tudod, fiam, az emberek mostanában annyira sietnek sokszor, hogy hagyják az életet, s még a saját temetésükről is elkésnének. Tanuld meg, hogy ha lelassítasz, s engeded az életet, hogy utolérjen, akkor lehet csak teljes életed.

Mélyenszántó gondolatok ezek, s ha nem értettem meg elsőre apám gondolatait – pedig éles eszű legény vagyok –, később azért sikerült. Sajnos, ebéd után már mennem is kellett vissza a havasra, hiszen a hegyek fáí nem fogják eladni magukat. Megköszöntem mindent apámnak s a templom felé, a faluból kifelé vettem az irányt. Integetve váltam el édesapámtól.

Siettem vissza a havasi szállásomra. Bolha a nyomomban loholt, ő is sietett. „Jó lenne még sötétedés előtt felérni” – gondoltam. Kutyám vakkantásával adott igazat nekem. Úgy tűnt, ő sem akart volna találkozni a havasok málnapásztorával, a medvével, vagy éppen az egyik farkas farkával.

Apám gondolatai kavargtak a fejemben. Próbáltam megérteni őket. A templomnál haladtam el, mikor az emberek kijöttek belőle. Öregek, fiatalok, nők és férfiak. Mind érzéstelenül, szinte futva hagyta el az Úr hajlékát. Arcukon lehetett látni, hogy a gond gyötri. Kinek a maga baja. Én is sietve mentem tovább. A falu és minden sokkal jobbnak látszott, újjászületett. De vajon az embereknek jobb, könnyebb lett az életük?

Én még mindig nehezen fogadtam a megszokott házak helyett az újakat. Furcsák voltak. Amint a falu széléhez értem, szembejött velem szomszédom. Egy hatalmas dolgot vitt a kezében. Odaszólt nekem:

- No, ezt nézd, Ábel! Egy hatalmas tv! Ez jobb és újabb, mint a régi!

Nem tudtam mit szólni erre, de ma már megszoktam, hogy csupa új szót és dolgot hallok. Válaszolni úgysem lett volna már érdemes, hiszen Jancsi bácsi nagy örömmel elporzott hazafelé. Mikor aztán elhagytam a falut és a közeli dombra értem, hátrafordultam és vettem még egy pillantást a falumra. Délután volt, csodaszép délután. A tücsköket már lehetett néhol hallani, a nap melegen sütött le, és befedte fényével Csíkcsicsót. A közeli patak játékosan verte vissza a nap sugarait.

Szemben egy domboldalon láttam egy pásztor a nyájával. Hirtelen elfogott a vágy, hogy én is be szívesen lennék pásztor, aki egyetlen bárányáért is elmenne a világ végére. Felkaptam a kezemet, mert Bolha kedvesen megnyalta, mintegy jelezve, hogy tovább kéne menni. Intetem a templom tornyának, s tekintetemet a havasi útra szegeztem. Nem telt bele félóra, és az úton megint kocsinak hallottam a hangját. Közeledett. Nagy sebességgel. Tudtam, hogy ez nem lehet más, csak Váry Pista bácsi. De hogy miért siet, nem értettem. Vége volt a

munkájának, ráért volna. Ahogy elment mellettem, nem látott meg engem, olyan gyors volt.

Folytattam menetem a hegyekbe. Fel-feltörték bennem apám gondolatai. Meg akartam érteni őket. Pár órája már egyfolytában mentem, megállás nélkül. Fáradtam. A havasi erdőben jó idő volt. Az erdei madarak csipogtak, meséltek egymásnak. A fény a levelek között beférkőzött és átjárta a környéket. Lelassítottam és megálltam. Megcsodáltam a természet eme gyönyörű játékát.

Ekkor fejembe nyilallt a felismerés. Erről beszélt apám. Sokak le hagyják az életet. Mint a templomot elhagyó emberek. Hazaszaladtak. Pedig elég lett volna az, hogy megálljanak, hogy utolérje őket az élet. Jancsi bácsi a tv-vel. Ő is sietett. Pedig ha megállt volna, rájött volna, hogy felesleges neki az a tv. Rájött volna, hogyha mindig a legújabbat és a legjobbat hajszolja, akkor ez egy véget nem érő játék, hiszen mindig lesz új és jobb.

Nem várta meg az életet, hogy élvezni tudja azt. Ugyanúgy, mint Pista bácsi. Aki ráért volna megcsodálni a falu és környéke szépségét, de nem tudta, mert olyan gyorsan ment, hogy le hagyta az életet.

A falu jobb és újabb lett. De az embereknek jobb lett-e ettől az életük? Kevesebb gondjuk lett-e? Nem. Ez volt az a pillanat, amikor mindent, amit apám mondott, megértettem. Boldogan értem fel a szállásomra. Bementem a kis viskóba és vacsorához láttam.

- No, Bolha, többet mi nem sietünk.

Most este az ételek is jobban estek, finomabbak voltak. Mielőtt bezártam volna a házikóm ajtaját, kitekintettem a hargitai éjre.

- Milyen szép és érdekes a világ - gondoltam. - Túl rövid az élet ahhoz, hogy felesleges dolgokkal foglalkozzunk.

Mikor bécsuktam az ajtót, a tücskök muzsikája alábbhagyott. Az édesapámtól kapott telefont az asztalra tettem, elrendeztem az ágyamat s lefeküdtem aludni. Bolhám az ágyam előtt már húzta a lóbórt. Édesen aludt. Mély álomba zuhantam...

Felébredtem. Kisebb feleszmélés után rájöttem, hogy álomban a falumban jártam. Találkoztam édesapámmal és a szomszédommal is. Sokra nem emlékszem, de az álmok ilyenek. Nem sok marad meg belőlük.

Reggeli után felhúztam a csizmámat és kimentem a havasra. Dél tájban a Hargita legkeletibb felén járhattam. Észre sem vettem, hogy a telefon az asztalon maradt...